

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Sámediggi
Ávvodáigeanru 50
97/30 Kárášjohka

AAMHTSREERIJJE /SAKSBEHANDLER
Elina Hakala, +47 78 47 40 24
elina.hakala@samediggi.no

DIJ VUESIEHT./DERES REF.
201300139-8

MIJ VUESIEHT./VÁR REF.
13/4149 - 11

BIEJJIE /DATO
12.12.2013

telefovdna +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Uttalelse til søknad om tillatelse til å bygge 8 småkraftverk i Fauske kommune.

Vi viser til deres brev av 16.10.2013 angående søknader om tillatelse til å bygge 8 småkraftverk i Fauske kommune.

1. Generelt

Sametinget har innsigelsesrett etter Plan- og bygningsloven i kraftkonsesjonssaker, se Lov nr 17 av 14.12.1917 om vassdragregulering (vassdragsreguleringsloven) § 6-1, første ledd og Plan- og bygningsloven § 5-4, 3 ledd, jf. Plan- og bygningsloven § 3-1, bokstav c.

Vi viser i denne sammenheng til merknadene til Lov nr 71 av 27.6.2008 om planlegging og Byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) hvor det står følgende om § 3-1 bokstav c: "Bokstav c viser til at det er en særlig oppgave for planleggingen å ivareta naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Loven gjelder for hele landet og for hele befolkningen uten hensyn til etnisk bakgrunn og tilknytning. Det er likevel grunn til å framheve vern av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv særskilt. Samisk kultur og livsstil har alltid vært sterkt knyttet til naturen, til dels sårbar natur, og er derfor avhengig av god ressursforvaltning. Ved planlegging og saksforberedelse er det viktig å ta hensyn til tidligere inngrep i samme område. Reindriften er en samisk næring og en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Loven regulerer ikke de kollektive eller individuelle rettigheter som samer og andre har opparbeidet ved hevd eller alders tids bruk".

2. Kulturminner

Sametinget er ansvarlig myndighet når det gjelder samiske kulturminner. Alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge LOV1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner (kulturminneloven) § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Det må understrekes at dette

Áppningstíðir:
Mánadag - Frídag
08.00 - 15.30

ikke er en uttømmende oversikt, da den samiske kulturen er meget variert og mangfoldig. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et fredet kulturminne jf. kulturminneloven § 3.

En av de åtte omsøkte tiltak er klarert i forhold til kulturminner i og med at undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9 er gjennomført. Tverråmo kraftverk ble befart i 2012 uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner.

For Sjonstafossen kraftverk og Kvannelva og Littj Tverråga kraftverk mener Sametinget at det ikke er behov for å befare området. Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget, jf. Lov 9. Juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

For Laksåga, Grannheibekken, Valfarjohka, og Otervatn kraftverk har Sametinget tidligere gitt en foreløpig uttalelse. I uttalelsen har Sametinget pekt på at områdene er interessante med tanke på samisk kulturhistorie. Det er reinbeiteområdet samt Sametinget er kjent med tidligere samisk bosetting i området. Det er ikke foretatt undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9. Det er heller ikke foretatt undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9 i Galbmejohka kraftverk. Sametinget kan ikke komme med en endelig uttalelse før undersøkelsene i henhold til kulturminneloven § 9 er gjennomført.

Sametinget er av den oppfatning at undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9 bør oppfylles før det gis konsesjon.

3. Reindrift - Innsigelse

Reindrifta har i området hvor småkraftverkene planlegges, en sentral rolle som samisk kulturbærer og næring. Alle 8 foreslåtte kraftverk vil først og fremst påvirke Balvatn reinbeitedistrikt og i noen grad også Duokta reinbeitedistrikt ved Laksåga kraftverk, samt Tuorpons og Luokta-Mavas samebyer på svensk side, som har beiterett på norsk side. Sametingets utgangspunkt er at naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse i området må ivaretas i forbindelse med tiltakene.

Lovkommentaren til plan- og bygningsloven understreker at der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistrikt vurderes. Søknadene er sendt samlet på høring, men det er ikke gjort noen vurdering av de samlede virkningene av de omsøkte tiltakene. Sametinget ønsker en vurdering der den samlede belastningen og konsekvensene av de 8 kraftverkene kommer tydeligere fram.

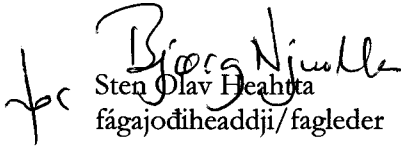
Reindriftsforvaltningen Nordland vurderer at flere av søknadene vurderes å ha vesentlige konsekvenser for reindrifta og at alle søknadene er mangelfulle når det gjelder utredninger og vurderinger av konsekvenser for reindrift.. Det er kun Sjøståfossen kraftverk som ikke vil berøre reindriftsinteressene.

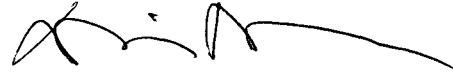
På bakgrunn av det overnevnte fremmer Sametinget innsigelse til følgende prosjekt: Tverråmo Laksåga, Grannheibekken, Valfarjohka, Otervatn, Kvannelva og Littj Tverråga og Galbmejohka kraftverk.

Vi ber om at det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget om alle de konsesjonssøkte prosjektene. Dette i henhold til kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi om at NVE retter en forespørsel til berørte reinbeitedistrikt om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i et eget dokument, samt vurdering av samlede virkninger, og ta kontakt

med Sametinget for å avklare detaljer rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon.

Heelsegh / Med hilsen

Sten Olav Heahitta
fágajodiheaddji/fagleder

Elina Hakala
ráddeaddi/rådgiver

KOPI:

Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep., 0033 Oslo
Reindriftsforvaltningen Nordland, Sjøgata 78, 8200 Fauske